

„ĮTRAUKTIES VISIEMS“ SAMPRATOS LINK

Ugdymo(si) tikslai.

Mokytojas, švietimo pagalbos specialistas formuoja pamatuojamą, lankstų pamokos, specialiųjų pratybų (mokymosi įgūdžiams ugdyti, medžiagai išsiaiškinti, pasirengti dalyvauti pamokoje ir kitoms veikloms) tikslą, kuris sukuria galimybes kiekvienam mokiniui jo siekti sau patogiu būdu pagal optimalias asmenines galimybes. Tikslas orientuotas į dalyko programos rezultatus ir yra siejamas su mokinių į ugdymąsi įtraukiančiu aktualiu kontekstu, jo interesais, asmenine, socialine ir kultūrine patirtimi. Pamokos tikslas yra aptariamas, mokiniai aiškiai žino laukiamą asmeninį rezultatą.

Mokinių įvairovės pažinimas, galimų kliūčių numatymas, aplinkos be kliūčių modeliavimas.

Mokinio individualių poreikių atpažinimas ir pripažinimas vyksta stebint mokinio mokymosi veiklą, reflektuojant ją su mokiniais, bendradarbiaujant su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais, švietimo pagalbos specialistais, pagal poreikį konsultuojantis su pedagogine psichologine tarnyba. Mokytojas, švietimo pagalbos specialistas, planuodamas ir įgyvendindamas ugdymosi procesą, remiasi mokinių įvairovės pažinimo ir ugdymo proceso universalumo principais: turinio prieinamumo, visų dalyvavimo, ugdymo būdų bei priemonių alternatyvų numatymu ir naudojimu bendrame mokymosi kontekste, pasirinkimo galimybių sukūrimu.

Pastoliavimas mokiniui ugdymo procese

(pastoliavimas suprantamas kaip ugdymo planavimo būdas, kurio metu numatomi edukaciniai sprendimai (pvz., skirtingi metodai, priemonės, aplinkos), padedantys mokiniams išvengti mokymosi kliūčių ir užtikrinantys mokymosi sėkmę; pedagogo kompetencijomis grįsta optimali ir savalaikė ugdymosi / mokymo(si) parama mokiniui kaip pastoliai – nei per aukšti / aukšta, nei per žemi / žema). Mokymosi procese kliūčių įveikai planuojama ir taikoma parama kaip pastoliai, kad mokinys pats pasiektų numatyto tikslo (papildomos priemonės, nukreipiantys klausimai, galimybė dirbti su kitu (-ais) mokiniu (-iais), kito mokymosi būdo pasiūlymas ir kt.). Parama teikiama kiekvienam mokiniui (ne tik specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams), kuris susiduria su mokymosi kliūtimis.

Planavimo lankstumas ir nuoseklumas.

Mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), mokiniai kartu planuoja, rengia, peržiūri ugdymo programas, individualius ugdymo(si), pagalbos planus, reflektuodami sėkmes ir nesėkmes. Ugdymas planuojamas taip, kad veiklos padėtų siekti išsikeltų ugdymo tikslų, vienos kitas papildytų ir derėtų. Mokymosi laikas ir periodai lanksčiai pritaikomi ugdymo(si) poreikiams (palčiai išnaudojamos ugdymo plano galimybės jungiant pamokas, formuojant mobilius veiklas, integruojant mokomuosius dalykus, organizuojant projektines ir neformaliojo vaikų švietimo veiklas, pritaikant tvarkaraščius individualiems mokinio poreikiams, dalį pamokų ar neformaliojo vaikų švietimo veiklų mokantis su kitos klasės mokiniais ir kt.).

Mokykloms ir (ar) pedagogams, ugdžiusiems ir ugdysiantiems mokinių bendradarbiaujant, tikslingai planuojamas sklandus mokinio perėjimas iš vienos institucijos į kitą, iš vienos ugdymosi pakopos į kitą, siekiant ilgalaikių tikslų.

Visų mokinių motyvuojantis įtraukimas į mokymosi procesą.

Mokytojas taiko veiksmingus visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimo į mokymosi procesą būdus: sudaro sąlygas individualiai pasirinkti tikslą, mokymosi būdą, užduoties atlikimo būdą, priemones ir kt.; identifikuoja individualią motyvaciją mokiniui; kuria optimalius iššūkius, netikėtą kontekstą; pašalina / minimizuoja galimus trukdžius; kuria galimybes mokiniams bendradarbiauti, pastebi ir įvertina pastangas, sudaro sąlygas įsivertinimui ir savirefleksijai.

Sąlygų supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas.

Sudaro sąlygas visiems ir kiekvienam mokiniui visiškai suprasti naują mokymosi medžiagą, pateikdamas ją skirtingais būdais (kalba, vaizdu, praktiškai veikiant ir kt.); įsitikina, kad mokiniai supranta vartojamą žodyną, kalbos struktūras, simbolius, schemas; skatina žinojimo sisteminimą, pertvarkymą, naujų žinių siejimą su turimomis ir kt.

Sąlygų sudarymas strategiškai taikyti ir įvairiais būdais pademonstruoti žinojimą.

Sudaro sąlygas visiems ir kiekvienam mokiniui pritaikyti turimas žinias strateguojant, planuojant, kuriant, konstruojant, modeliuojant, prognozuojant, ieškant problemų sprendimo būdų ir kt. Kuriamas judrus, aktyvus, veiklus mokymosi procesas. Mokytojas numato ir naudoja alternatyvius būdus žinių taikymo procesams ir žinojimui atskleisti, kuriuos turi galimybę rinktis mokiniai, atsižvelgdami į savo stiprybes ir interesus.

Įtraukios kultūros kūrimas

Mokinių tarpusavio, mokinių ir mokytojų, mokytojų tarpusavio santykiai grindžiami pozityvaus elgesio skatinimu, pagarba, pasitikėjimu, įsiklausymu ir iš klausymu, geranoriškumu, rūpinimusi padedant ir dalijantis. Siekiama, kad kiekvienas jaustųsi vertingas, reikalingas ir saugus. Mokiniai dalyvauja kuriant pageidaujamo elgesio taisykles ir priimančias sprendimus individualiu, klasės ir mokyklos lygmeniu. Mokinių elgesys konstruojamas laikantis iš anksto susitartų taisyklių ir procedūrų, asmeniniu mokinio ir mokytojo įsipareigojimu, socialiniu emociniu ugdymu, pageidaujamo elgesio skatinimu. Siekiama pageidaujamo elgesio, sutelkiant mokinių dėmesį į jiems prasmingą veiklą, mokymąsi. Mokymasis, padedant mokytojams, derinamas su savivaldžiu mokymusi ir klasės kaip savarankiškos besimokančios bendruomenės ugdymu. Mokomasi konstruktyviai, skatinant identifiкуoti ir numatyti veiklas mokymosi sunkumams ir kliūtims įveikti.

Pasiekimų vertinimas mokinių įvairovėje.

Mokytojas, švietimo pagalbos specialistas sistemingai organizuoja refleksijas ir naudoja įvairias priemones bei būdus, skatinančius mokinius apmąstyti mokymosi tikslą, pasiektą rezultatą, veiksmingus ir neveiksmingus mokymosi būdus, mokymąsi palengvinusias aplinkas ir priemones. Vertinimo procesas suprantamas kaip neatsiejama mokymosi dalis, auginanti tikėjimą savo galiomis, mąstymą, atkaklumą, kryptingumą. Identifikuotos klaidos yra natūralus mokymosi elementas, skatinantis tobulėjimo siekį. Vertinimo procese yra aktyvūs mokiniai ir mokytojas. Sistemingai taikomas formuojamasis vertinimas. Apibendrinamasis vertinimas naudojamas, kai mokinys jaučiasi pasiekęs optimalų rezultatą. Susitarta dėl ugdymo(si) rezultatų ir pažangos sampratos. Mokinių,

turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi rezultatai vertinami taikant tą pačią balų sistemą kaip visiems mokiniams, ją siejant su lanksčiai keliamais tikslais ir sudarant sąlygas atskleisti pasiekimus (žinojimą ir gebėjimus) jiems tinkamiausiais būdais. Susitarimai dėl vertinimo sistemos fiksuojami mokyklos ugdymo plane ir / ar kituose mokyklos dokumentuose.

Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys.

Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai užtikrina, kad mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) informacija apie mokymąsi būtų teikiama reguliariai, būtų informatyvi, asmeniška ir skatinanti kiekvieną mokinį siekti asmeninės pažangos. Siekiama abipusio grįžtamojo ryšio (dialogo), padedančio mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams pasirinkti tinkamas mokymo strategijas, o mokiniams – siekti optimalios asmeninės sėkmės, taisyti mokymosi spragas ir vadovauti savo pačių mokymuisi.

Rezultatai (pasiekimai ir pažanga).

Ugdymo(si) rezultatai siejami ne tik su akademiniais pasiekimais, bet ir su asmenybės brandos aspektais. Planuojami, pripažįstami ir skatinami individualūs mokinio ugdymo(si) rezultatai. Sistemingai stebima, analizuojama, reflektuojama visų mokinių ir kiekvieno pažanga, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes ir kt. numatytus pasiekimus. Vertinamas ir analizuojamas ugdymo(si) / mokymo(si) poveikis ir pagalbos veiksmingumas ugdymosi rezultatams.